

ПОНЯТТЯ «МОВНА СВІДОМІСТЬ» У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Бондаренко А.М., гр. ПБК-19-7

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. **Т.М. Сукаленко**
Університет державної фіскальної служби України

Мовна свідомість – це відбиття специфічної мовної структури в підсвідомості носіїв мови; сукупність законів, правил мови на рівні вмінь, що реалізується в умінні правильно вибрати й ужити мовні засоби у спілкуванні.

Мета розвідки – розглянути поняття «мовна свідомість у сучасній лінгвістиці». Вивченням мовної свідомості займалися такі вчені: О.О. Леонт'єв, А.Г. Ніколаєнко, О.А. Пономарьова, Ю.А. Сорокін, А.Є. Супрун, Є.Ф. Тарасов на ін. Під поняттям «мовна свідомість» прийнято розуміти: 1) мовну картину світу, тобто образи свідомості, матеріалізовані в мовних знаках; 2) механізм керування мовленням, який формує, зберігає та перетворює мовні знаки, правила поєднання й уживання їх; 3) судження й уявлення людини про мову та її суспільну роль. Найбільш адекватне розуміння мовної свідомості людини, на думку Є.Ф. Тарасова, було вироблено в рамках поняттєвої парадигми «діяльність» – «культура» – «свідомість» – «особистість». Мовна свідомість забезпечує процес функціонування мовленнєвої діяльності людини як цілісного механізму. Різні автори підкреслюють також ті або ті характерні ознаки мовної свідомості: О.О. Леонт'єв звертає увагу на соціальний характер формування структур свідомості, пов'язаних з мовними знаками; Ю.А. Сорокін – на багатоманітність рівнів свідомості; А.Є. Супрун – на умови прояву мовної свідомості.

У сучасному світі тисячі мов не мають державного статусу, вагомості та писемності. У нашій країні державною мовою є українська. Вона – унікальна. Проте мовна свідомість покоління ще не повністю сприймає українську як державну мову. Це пояснюється тим, що на наших землях чимало часу панувала російська мова. Французький філософ Франсуа Вольтер стверджує: «Чужу мову можна вивчити за півроку, а свою варто вивчати все життя». Нинішнє покоління ще недостатньо усвідомлює цінність того, що наша нація має власну мову. Дехто соромиться розмовляти українською, дехто просто не володіє нею на високому рівні, губиться та ніяковіє під час розмови. Отже, висока мовна свідомість виявляється запорукою мовної стійкості.